

Zienswijze op het wetsvoorstel *Wet grondgebondenheid en verantwoorde mestafzet*

Met deze zienswijze wil ik reageren op het wetsvoorstel *Wet grondgebondenheid en verantwoorde mestafzet*. Ik ben melkveehouder in Zuid-Nederland. We werken met veel aandacht voor de bodem, de waterkwaliteit en de gezondheid van onze dieren. Vanuit die praktijk wil ik een aantal punten delen.

1. Doelsturing werkt beter dan regels stapelen

Onder de derogatie laten we al zien dat we met goed management de norm van 50 mg nitraat per liter grondwater kunnen halen. We halen dus de doelen zonder extra verplichtingen. Een nieuwe grondgebondenheidsnorm helpt hier niet bij, maar legt wel extra druk op boeren die het juist goed doen. Het zou eerlijker zijn te sturen op resultaten in plaats van nóg meer regels.

2. Hoge voerproductie in Zuid-Nederland

Hier in het zuiden kan ik een hoge voerproductie halen van mijn land. Met gras, maïs en een beetje graan kan ik mijn koeien efficiënt voeren en tegelijk rustgewassen telen. Ook ruil ik regelmatig grond met akkerbouwers. Zo sluit ik kringlopen en zorg ik voor een gezonde bodem. Dit werkt goed in de praktijk en draagt bij aan betere waterkwaliteit.

2a. Graslandnorm belemmert samenwerking

De voorgestelde graslandnorm maakt dit soort samenwerking juist moeilijker. Om gras goed te telen moet het een aantal jaar op het perceel staan, zo krijgt de bodem rust en kan de grasmat zich goed ontwikkelen. Akkerbouwers zullen dan ook nooit gras gaan telen want het rendement is te laag daarvoor. Met een grasland norm wordt het aantal hectare grond met 1 jarige teelten die ik als melkveehouder teel sterk verminderd. Hierdoor wordt gronden ruilen met akkerbouwers steeds moeilijker.

3. Druk op grond en meer uitspoeling

In Zuid-Nederland hebben we zware concurrentie om grond. Aardappelen en bloembollen leveren veel meer geld op dan gras. Als je melkveehouders dwingt te stoppen, wordt die grond vaak akkerbouw. En juist daar zie je meer uitspoeling naar het water. Willen we meer gras in Nederland, dan moeten blijvende melkveehouders ondersteund worden. Meer koeien betekent namelijk ook meer gras.

4. Vergoeding te laag en onzeker

In de Maatschappelijke Landbouwgebieden wordt gesproken over een vergoeding van €1000 tot €2500 per hectare per jaar. Dat is te laag om te kunnen concurreren met akkerbouwteelten. Daarnaast is er geen enkele zekerheid dat deze vergoeding lang blijft bestaan. Daar kan ik mijn bedrijf niet op doorontwikkelen. Ik wil mijn inkomen verdienen met melk, niet afhankelijk zijn van subsidies waarvan je niet weet of ze er volgend jaar nog zijn.

5. Afstandsnormen onnodig

Er wordt voorgesteld om afstandsnormen voor mestafzet in te voeren. Dat is echt overbodig. Voor een boer is het altijd goedkoper en makkelijker om mest in de buurt kwijt te raken en voer dichtbij te halen. Alleen als het echt uit kan, kies je voor verder weg. Alle mesttransporten worden al met GPS gevolgd. Als er gewoon goed gehandhaafd wordt, is fraude uitgesloten.

6. Dubbele regels

Met de bestaande AMvB grondgebonden groei is grondloze groei in de melkveehouderij al uitgesloten. Dit wetsvoorstel stapelt daar nog meer regels bovenop. Dat maakt het alleen maar ingewikkelder zonder dat het extra milieuwinst oplevert.

7. GVE koppelen aan melkproductie werkt averechts

Het plan om het aantal grootvee-eenheden (GVE) te koppelen aan melkproductie per koe is onlogisch. Een hogere melkproductie komt vaak door gezonde koeien en goed voer. Dat zorgt juist voor minder uitstoot per liter melk. Boeren die dit goed doen, worden in dit voorstel gestraft in plaats van gewaardeerd.

8. Nog meer bureaucratie en minder praktijk

Dit wetsvoorstel komt bovenop een hele stapel regels rond mest, stikstof en natuur. Boeren vragen om eenvoud en duidelijkheid, maar krijgen er weer een bureaucratische laag bij. Ook lijkt het voorstel de rol van intermediairs in de mestketen te beperken, terwijl die juist belangrijk zijn in de afstemming tussen vraag en aanbod.

9. Gevolgen voor akkerbouw en kunstmestgebruik

Als de mestafzet beperkt wordt, kunnen akkerbouwers minder dierlijke mest gebruiken. Dan gaan ze meer kunstmest strooien. Dat zorgt voor extra CO₂-uitstoot en slechtere waterkwaliteit. Daarmee werkt dit wetsvoorstel juist averechts.

10. Waterkwaliteit: kijk naar de echte oorzaak

De waterkwaliteitsproblemen zitten vooral bij akkerbouwgewassen die gevoelig zijn voor uitspoeling, zoals aardappelen en bloembollen. Melkveebedrijven met gras en maïs sluiten juist kringlopen en leveren een positieve bijdrage aan bodem en water. Het is niet logisch om melkveehouders extra te belasten. Richt het beleid daar waar de problemen echt ontstaan.

11. Jong en startend boeren

Er wordt gezegd dat dit voorstel kansen biedt voor jonge boeren. In werkelijkheid werkt het juist andersom. Jonge boeren hebben vaak geen geld om grond bij te kopen. Met nog strengere

normen raken ze juist klem en wordt het moeilijk om door te starten. Dit zet de toekomst van de sector op het spel.

Conclusie

Ik steun de ambitie om te werken aan een duurzame en toekomstbestendige melkveehouderij. Maar de maatregelen in dit wetsvoorstel werken vaak averechts. Bedrijven die het goed doen worden beperkt, samenwerking met akkerbouwers wordt bemoeilijkt, er komt meer bureaucratie en jonge boeren krijgen minder kansen.

Ik vraag daarom om beleid dat zich richt op echte resultaten voor bodem en water, en dat ruimte geeft aan vakmanschap, samenwerking en innovatie. Alleen dan houden we een melkveehouderij die duurzaam is én economisch gezond blijft.